

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI**

GULISTON DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

**“UZLUKSIZ TA'LIM TIZIMIDA MALAKALI
MUTAXASSISLARNI TAYYORLASHNING MUAMMO VA
YECHIMLARI: 5 E MODEL MOHIYATI, XORIJIY
TAJRIBALAR” MAVZUSIDA RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
ANJUMAN MATERIALLARI**

2026-YIL 22-23-MAY

**«GRAND KONDOR PRINT»
TOSHKENT – 2026**

UDK: 219.246:69.28:34

KBK: 122.215.148

T 097

DOI: <https://zenodo.org/records/20696033>

“Uzluksiz ta’lim tizimida malakali mutaxassislarni tayyorlashning muammo va yechimlari: 5E modeli mohiyati, xorijiy tajribalar” mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari, (23-may 2026-yil). [To’plam]: – Toshkent: “GRAND KONDOR PRINT”, 2026 y., 1009 b.

Ushbu to’plamga 2026-yil 22-23-may kunlari Guliston davlat pedagogika instituti Pedagogika fakulteti “Boshlang’ich ta’lim metodikasi” hamda “Maktabgacha ta’lim” kafedralarida “Uzluksiz ta’lim tizimida malakali mutaxassislarni tayyorlashning muammo va yechimlari: 5E modeli mohiyati, xorijiy tajribalar” mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy anjuman qatnashchilarining ma’ruza materiallari kiritilgan. Ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plamida respublika oliy ta’lim muassasalarining professor-o’qituvchilari, ilmiy tadqiqotchilar, magistrlar, doktorantlar, talabalarning ilmiy maqolalari o’rin olgan.

Taqrizchilar:

B.Abdullayeva – pedagogika fanlari doktori, professor

S.I.Qulmamatov – pedagogika fanlari nomzodi, dotsent

Mas’ul muharrir:

N.T.Misirova – pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori(PhD), dotsent.

M.Dj.Toshmatova – pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori(PhD), dotsent.

M.Berdiyeva – “Maktabgacha ta’lim” kafedrasi mudiri, p.f.f.d.(PhD), dotsent v.b.

D.A.Utanbayeva – pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori(PhD), dosent v.b.

Tashkilotchilar:

D.M.Elmuratova – “Boshlang’ich ta’lim metodikasi” kafedrasi mudiri, pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori(PhD), professor v.b.

A.A.Bolibekov – “Maktabgacha ta’lim” kafedrasi dotsenti, pedagogika fanlari nomzodi.

Tahrir hay’ati:

A.Nizamov, X.Umarov, M.Toshmatova, M.Eshonqulova, M.Bayzakova, G.Umarova, D.Nosirova, G.Yusufaliyeva, K.Eshonqulova, D.Kurbanova, J.Ro’zimatov, G.Niyozova, N.Sulaymanova, G.Shoymatova, B.Xolyigitova, J.Sheranova, G.Xolmatova, Sh.Jabbarova, U.Bakirova.

Mas’ullar:

N.Abduraxmonova – pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori(PhD), katta oq’ituvchi

M.Raimqulova – “Maktabgacha ta’lim” kafedrasi o’qituvchisi

To’plamda nashr etilgan maqola va tezislardagi ma’lumotlarning haqqoniyligiga mualliflar mas’uldirlar.

KIRISH

Jahon ta'lim tizimidagi islohotlar va zamonaviy talablarning oshishi, ta'lim jarayoniga innovatsion yondashuv va texnologiyalarni joriy etishni taqozo etmoqda. Ta'lim jarayoniga tatbiq etilayotgan innovatiya usullari samarasi bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy-pedagogik ijodkorligi xarakteri va uning rivojlanganligi darajasiga bevosita bog'liq.

Mamlakatimizda ta'lim tizimini isloh qilish, yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlash borasida innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash borasida keng ko'lamli tadbirlar amalga oshirilmoqda. Uzluksiz ta'lim tizimining barcha bosqichlarida ta'lim samaradorligini oshirish, yukak pedagogik mahoratga ega kadrlar tayyorlash orqali sifatli ta'lim berish imkoniyatlarini kengaytirish bugungi kunning ustuvor vazifalaridan biridir. Bu borada ta'lim sohasida faoliyat yurituvchi pedagoglarning amaliyotdagi ko'nikmalarini mustahkamlash va ilmiy izlanuvchanlikni rivojlantirishga qaratilgan texnologiyalarni takomillashtirish hamda innovatsion faoliyatning turli darajalarini talab darajasida egallashlari uchun xorijiy tajribalarga asoslangan ta'lim muhitini, pedagogik sharoitlar va didaktik imkoniyatlarni ta'minlash o'ziga xos ahamiyat kasb etadi.

Kadrlar salohiyati jamiyatning iqtisodiy, siyosiy va ma'naviy barqarorligini ta'minlovchi asosiy omillardan biridir. Malakali, bilimli va yuksak ma'naviyatli kadrlar jamiyatda innovatsion rivojlanishni ta'minlaydi, ijtimoiy muammolarni hal etishda muhim rol o'ynaydi hamda davlat boshqaruvi tizimining samaradorligini oshiradi. Shu bilan birga, kadrlar salohiyatining yetarli darajada rivojlanmaganligi ijtimoiy tengsizlik, ishsizlik, boshqaruvdagi samarasizlik kabi muammolarni keltirib chiqarishi mumkin. Bu esa jamiyat barqarorligiga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Jamiyat barqarorligini ta'minlashda kadrlar salohiyatini yuksaltirish masalasi faqat iqtisodiy yoki tashkiliy muammo bo'lib qolmay, balki chuqur ijtimoiy-falsafiy mazmun kasb etadi. Chunki bu jarayon insonning bilim, tafakkur, qadriyatlar va ma'naviy dunyosining rivojlanishi bilan chambarchas bog'liqdir. Kadrlar tayyorlash tizimida zamonaviy yondashuvlarni joriy etish, ta'lim sifati va samaradorligini oshirish, yosh avlodni har tomonlama barkamol etib tarbiyalash muhim vazifalardan hisoblanadi.

Shuningdek, kadrlar salohiyatini yuksaltirish jarayonida innovatsion texnologiyalarni keng joriy etish, ilm-fan va ishlab chiqarish integratsiyasini kuchaytirish, uzluksiz ta'lim tizimini rivojlantirish muhim o'rin tutadi. Bu esa nafaqat iqtisodiy samaradorlikni oshiradi, balki jamiyatda ijtimoiy adolat, barqarorlik va farovonlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

Guliston davlat pedagogika institutida o'tkazilayotgan "Uzluksiz ta'lim tizimida malakali mutaxassislarni tayyorlashning muammo va yechimlari: 5E modeli mohiyati, xorijiy tajribalar" mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy anjuman mazkur yo'nalishda olib borilayotgan ilmiy izlanishlarni muhokama qilish, mavjud muammolarni aniqlash va ularning yechimlarini ishlab chiqish uchun muhim ilmiy maydon hisoblanadi. Ushbu anjuman doirasida kadrlar salohiyatini oshirishning nazariy va amaliy jihatlarini, inson kapitalini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari, ta'lim tizimini

takomillashtirish, zamonaviy boshqaruv mexanizmlarini joriy etish kabi masalalar keng qamrovda tahlil etiladi.

Mazkur anjuman materiallari uzluksiz ta'lim tizimida malakali kadrlar tayyorlashning dolzarb muammolarini chuqur o'rganish, amaliy tavsiyalar ishlab chiqishda muhim manba bo'lib xizmat qiladi. Shu jihatdan, mazkur ilmiy-amaliy anjuman mamlakatimizda malakali kadrlar tayyorlash, zamonaviy yondashuvlar va xorijiy tajribalar asosida ularning kasbiy kompetentligini rivojlantirish yo'lida muhim ahamiyat kasb etadi.

Guliston davlat pedagogika instituti
rektori J.X.KARSHIBAYEV

предложения: развитие складов и курьерских услуг "last-mile" в отдаленных районах, внедрение интеллектуальных систем управления логистикой и расширение участия частного сектора; организация краткосрочных модульных учебных курсов и программ акселерации по цифровому маркетингу, онлайн-торговле, электронным CRM-системам и IT-менеджменту для предпринимателей и основателей стартапов; усиление механизмов защиты прав потребителей и внедрение цифровой, упрощенной налоговой отчетности для малого бизнеса.

Список литературы

1. https://unctad.org/system/files/officialdocument/dtlecdeinf2024d1summary_en.pdf.
2. Гулямов С., Аюпов Р. Рақамли иқтисодиёт ва электрон тижорат асослари. Ўқув қўлланма. Т.: ТМИ, "Иқтисод-Молия" нашриёти, 2020, 510 бет.

BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHISINING KASBIY KOMPETENTLIGINI TAKOMILLASHTIRISHDA XORIJIY TAJRIBALARDAN FOYDALANISH.

Nosirova Dilfuza Saydullayevna

Boshlang'ich ta'lim metodikasi kafedresi katta o'qituvchisi

Orziqulova Zaynura Muhammadqul qizi

[Yangiyer shahar 5-sonli maktabning boshlang'ich sinf o'qituvchisi
orziqulovazaynura7@gmail.com](mailto:orziqulovazaynura7@gmail.com)

Annotatsiya: Ushbu maqolada bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kompetentligini takomillashtirishda xorijiy tajribalardan foydalanish masalalari ko'rib chiqilgan. Tadqiqot davomida Finlandiya, Singapur, Janubiy Koreya va Germaniya ta'lim tizimlarida o'qituvchilarni tayyorlashning zamonaviy yondashuvlari tahlil qilingan. Shuningdek, pedagoglarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishda raqamli texnologiyalar, innovatsion metodlar va kompetensiyaviy yondashuvning ahamiyati haqida ma'lumot berildi. Maqolada xorijiy tajribalarni milliy ta'lim tizimiga moslashtirishning samarali metodlari ochib berilgan.

Kalit so'zlar: kasbiy kompetentlik, boshlang'ich ta'lim, xorijiy tajriba, raqamli texnologiyalar, pedagogik mahorat, innovatsion metodlar, kompetensiyaviy yondashuv.

Аннотация: В данной статье рассматриваются вопросы использования зарубежного опыта в совершенствовании профессиональной компетентности будущих учителей начальных классов. В ходе исследования были проанализированы современные подходы к подготовке педагогов в системах образования Финляндии, Сингапура, Южной Кореи и Германии. Также обоснована роль цифровых технологий, инновационных методов и компетентностного подхода в развитии профессиональной компетентности педагогов. В статье раскрываются эффективные пути адаптации зарубежного опыта к национальной системе образования.

Ключевые слова: профессиональная компетентность, начальное образование, зарубежный опыт, цифровые технологии, педагогическое мастерство, инновационные методы, компетентностный подход.

Annotation: This article discusses the use of foreign experience in improving the professional competence of future primary school teachers. The study analyzes modern approaches to teacher training in the educational systems of Finland, Singapore, South Korea, and Germany. The importance of digital technologies, innovative methods, and competency-based approaches in the development of teachers' professional competence is also substantiated. The article highlights effective ways of adapting foreign experience to the national education system.

Keywords: professional competence, primary education, foreign experience, digital technologies, pedagogical skills, innovative methods, competency-based approach.

Bugungi guloballashuv va raqamli texnologiyalar davrida ta'lim tizimini isloh qilish hamda pedagog kadrlarning kasbiy kompetentligini rivojlantirish dolzarb masalalardan biri bo'lib kelmoqda. Ayniqsa, boshlang'ich ta'lim tizimida faoliyat yuritayotgan bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligini zamonaviy talablar asosida rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etadi. Chunki boshlang'ich ta'lim bosqichi o'quvchining keyingi rivojlanishida asos bo'lib xizmat qiladi. Shu bois pedagogning bilim darajasi, metodik mahorati, axborot texnologiyalaridan foydalanish ko'nikmasi va innovatsion yondashuvi yuqori bo'lishi talab etiladi. Rivojlangan xorijiy davlatlar, xususan Finlandiya, Janubiy Koreya, Singapur, Germaniya va Yaponiya ta'lim tizimida o'qituvchi kompetentligini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilgan. Ushbu rivojlangan mamlakatlarda pedagoglarni tayyorlashda innovatsion metodlar, amaliy mashg'ulotlar, raqamli texnologiyalar va kompetensiyaviy yondashuv samarali qo'llaniladi.

Tadqiqot metodologiyasi. Ushbu maqolada ilmiy-pedagogik adabiyotlarni tahlil qilish, xorijiy tajribalarni taqqosiy o'rganish, kuzatish, suhbat va umumlashtirish metodlaridan foydalanildi. Shuningdek, xalqaro ta'lim tizimlarida qo'llanilayotgan pedagogik texnologiyalar va o'qituvchi kompetentligini rivojlantirishga qaratilgan dasturlar tahlil qilindi. Kuzatish jarayonida Finlandiya ta'lim tizimidagi o'qituvchi mustaqilligi, Singapurdagi "uzluksiz kasbiy rivojlanish" modeli, Janubiy Koreya ta'lim tizimidagi raqamli ta'lim platformalari hamda Germaniyadagi dual ta'lim tajribalari o'rganildi. Ushbu tajribalar asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kompetentligini rivojlantirish mexanizmlari aniqlashtirildi.

Natijalar. Tadqiqot va kuzatish natijalari shuni ko'rsatdiki, rivojlangan davlatlar tajribasida pedagoglarni tayyorlashda amaliyotga yo'naltirilgan ta'lim, innovatsion texnologiyalar va mustaqil fikrlashni rivojlantirish asosiy o'rinni egallaydi. Finlandiya ta'lim tizimida o'qituvchilar ilmiy-tadqiqot faoliyatiga jalb qilinadi va ularga yuqori darajada pedagogik erkinlik beriladi. Natijada o'qituvchi o'z faoliyatini erkin tashkil etish hamda kreativ yondashuv asosida dars o'tish imkoniyatiga ega bo'ladi. Singapur ta'lim tajribasida esa o'qituvchilarning malakasini doimiy oshirib borish tizimi yo'lga qo'yilgan bo'lib, pedagoglar yil davomida turli seminar va treninglarda

ishtirok etadi. Janubiy Koreyada axborot texnologiyalar asosida o'qitish keng rivojlangan bo'lib, elektron platformalar va multimedia vositalaridan samarali foydalaniladi. Tadqiqot davomida xorijiy tajribalarni milliy ta'lim tizimiga moslashtirish bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kompetentligini rivojlantirishda eng qulay natija berishi aniqlandi. Ayniqsa, axborot texnologiyalardan foydalanish, interaktiv metodlarni qo'llash, mustaqil ta'limni rivojlantirish va kreativ fikrlashni shakllantirish muhim manbaa ekanligi tasdiqlandi.

Muhokama. Xorijiy davlatlar tajribalari tahlili shuni ko'rsatadiki, rivojlangan davlatlarda bo'lajak pedagogning kasbiy kompetentligini rivojlantirish doimiy jarayon sifatida qaraladi. Bu jarayonda o'qituvchining nafaqat nazariy bilimlari, balki amaliy faoliyati, kommunikativ qobiliyati va innovatsion texnologiyalar bilan ishlash ko'nikmalari ham muhim ahamiyatga ega. O'zbekiston ta'lim tizimida ham xorijiy tajribalarni milliy qadriyatlar va ta'lim standartlariga xos tarzda moslashtirgan tarzda joriy etish zarur.

Ayniqsa, pedagogik oliy ta'lim muassasalarida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini tayyorlash jarayonida raqamli platformalar, virtual laboratoriyalar, interaktiv dasturlar va amaliy treninglardan foydalanish samaradorlikni oshiradi. Shuningdek, xorijiy tajribalarni o'rganish orqali pedagoglarning kreativ fikrlashi, innovatsion faoliyati va kasbiy moslashuvchanligini rivojlantirish mumkin. Bu esa zamonaviy ta'lim talablariga javob beradigan raqobatbardosh pedagog kadrlarni tayyorlashga xizmat qiladi.

Xulosa qilib aytganda, bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kompetentligini takomillashtirishda rivojlangan davlatlar tajribalaridan foydalanish muhim pedagogik ahamiyatga ega. Rivojlangan davlatlar tajribasi asosida o'qituvchilarni innovatsion metodlar, raqamli texnologiyalar va kompetensiyaviy yondashuv asosida tayyorlash ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi. Mazkur tajribalarni milliy ta'lim tizimiga moslashtirish orqali bo'lajak pedagoglarning kasbiy tayyorgarligi, metodik mahorati va zamonaviy texnologiyalar bilan ishlash kompetensiyasini rivojlantirish mumkin. Natijada boshlang'ich ta'lim tizimida keng faoliyat olib boradigan, kreativ va malakali bo'lajak sinf o'qituvchilari shakllanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Tolipov O'., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalar. – Toshkent, 2019.
2. Musurmonova O. Pedagogik kompetentlik asoslari. – Toshkent, 2020.
3. OECD Education Report. Teachers and School Leadership. – Paris, 2021.
4. Finland Education System and Teacher Training Programs. – Helsinki, 2022

KICHIK MAKTAB YOSHIDAGI O'QUVCHILARDA TADQIQOTCHILIK KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH

Jamshid Ro'zimatov

GDPI 2-bosqich tayanch doktoranti,

GDPI "Boshlang'ich ta'lim metodikasi" kafedrasi o'qituvchisi

Norbo'tayeva Ozoda

GDPI "Boshlang'ich ta'lim" yo'nalishi 3-bosqich talabasi

14	<i>Abdurahmonova Kamola Erkin qizi.</i> MILLIY VA ZAMONAVIY INTERFAOL METODLAR ORQALI TALABALARDA MILLIY-NUTQIY ETIKET ELEMENTLARINI RIVOJLANTIRISH.	705
15	<i>Eshonqulova Kamola, Mahkamova Shahzoda.</i> BOSHLANG'ICH SINFLARDA ONA TILI DARSIDA SUN'IIY INTELLEKTDAN FOYDALANISHNING PEDAGOGIK IMKONIYATLARI	712
16	<i>Bozorov O'g'iloy Kamilovna.</i> JAHON TA'LIM TIZIMI TARAQQIYOTIDA IJTIMOY-MADANIY KOMPETENSIYANING O'RNI.	714
17	<i>Xidirbayev Sherali Yeraliyevich.</i> OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA TALABA SHAXSIGA YO'NALTIRILGAN VA KOMPETENSIYAGA ASOSLANGAN YONDASHUVLARNI TAKOMILLASHTIRISH MAZMUNI.	716
18	<i>Ergasheva Jamila Dusbekovna.</i> INTERAKTIV PLATFORMALAR ASOSIDA TALABALARNING PEDAGOGIK MAHORATINI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-METODIK ASOSLARI.	719
19	<i>Нузамов Алишер Баязович.</i> РОЛЬ, ПЕРСПЕКТИВЫ И ПРОБЛЕМЫ ЭЛЕКТРОННОЙ КОММЕРЦИИ В КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ МАЛОГО БИЗНЕСА В УЗБЕКИСТАНЕ.	722
20	<i>Nosirova Dilfuza Saydullayevna, Orziqulova Zaynura Muhammadqul qizi.</i> BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINFLAR O'QITUVCHISINING KASBIY KOMPETENTLIGINI TAKOMILLASHTIRISHDA XORIJIY TAJRIBALARDAN FOYDALANISH.	725
21	<i>Jamshid Ro'zimatov, Norbo'tayeva Ozoda.</i> KICHIK MAKTAB YOSHIDAGI O'QUVCHILARDA TADQIQOTCHILIK KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH.	727
22	<i>Eshonqulov O'ktam Rayimqulovich, Abduyeva Mexriniso Navruzboy qizi.</i> MILLIY VA HARAKATLI O'YINLARDAN FOYDALANIB JISMONIY SIFATLARNI RIVOJLANTIRISH METODIKASI.	733
23	<i>Kurbanova Dilrabo Xaitbayevna, Bahromova Sevinch.</i> TARBIYA FANINI O'QITISHDA AKSIOLOGIK YONDASHUVLAR VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH MODELI	735
24	<i>Jabbarova Shahodat Ibrohim qizi.</i> KICHIK MAKTAB YOSHIDAGI O'QUVCHILARDA TABIATGA QIZIQISH KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISH ASOSIDA TADQIQOTCHILIKKA YO'NALTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI.	739
25	<i>Xaytova Farida Kuchkarovna, Norkulova Jasmina Sodikovna.</i> INKLYUZIV TA'LIM JARAYONIDA O'YIN TEXNOLOGIYASIDAN FOYDALANISH.	743
26	<i>Abdurazzakova Raykhan Musayevna.</i> PROBLEM IN KNOWING MODERN UZBEK CHILDREN'S ETIQUETTE.	747
27	<i>Shoymatova Gulnoza G'ulomjon qizi.</i> ZAMONAVIY JAMIYATDA EKOLOGIK TARBIYA: INSON VA TABIAT UYG'UNLIGINING ASOSI, AHAMIYATI VA ISTIQBOLLARI.	751
28	<i>Pulatova Dildora Soxibovna.</i> INTEGRATSIYA TUSHUNCHASI VA UNING TA'LIMDAGI O'RNI.	755
29	<i>Nomozov Davronbek Amanbay o'g'li.</i> TA'LIM JARAYONIDA KONFLIKTLARNING KELIB CHIQISHINI OLDINI OLISHDA PEDAGOGLARNING O'RNI.	75
30	<i>Nozima AKBAROVA.</i> LOYIHA METODINING MOHIYATI, TARIXIY RIVOJLANISHI VA O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	762

**“UZLUKSIZ TA’LIM TIZIMIDA MALAKALI
MUTAXASSISLARNI TAYYORLASHNING MUAMMO VA
YECHIMLARI: 5 E MODEL MOHIYATI, XORIJIY
TAJRIBALAR” MAVZUSIDA RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
ANJUMAN MATERIALLARI**

2026-YIL 22-23-MAY

Bosishga ruxsat etildi. 04.06.2026 y.
Qog`oz bichimi 60x84 1/16.
Times New Roman garniturasida terildi.
Ofset uslubida oq qog`ozda chop etildi.
Nashriyot hisob tabog`i 54. 5, Adadi 100. Buyurtma № 71
Bahosi kelishuv asosida

“BROK CLASS SERVIS” MChJ bosmaxonasida chop etildi.
Manzil: Toshkent shahar Zargarlik ko'chasi, Segizbayeva 10a.